

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 262/2010-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverenom zasadnutí senátu 29. júna 2010 predbežne prerokoval sťažnosť I. Š., B., zastúpeného advokátom JUDr. J. M., CSc., B., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 13 ods. 3 a 4, čl. 19 ods. 1, čl. 36 písm. b), čl. 46 ods. 1, 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Národnej rady Slovenskej republiky a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. Š. **o d m i e t a** pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. mája 2010 doručená sťažnosť I. Š. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 13 ods. 3 a 4, čl. 19 ods. 1, čl. 36 písm. b), čl. 46 ods. 1, 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „národná rada“) a rozhodnutím výboru Národnej rady Slovenskej republiky na preskúmanie rozhodnutia

Národného bezpečnostného úradu (ďalej len „výbor“), ktoré v jeho veci podľa ústavného zákona č. 254/2006 Z. z. o zriadení a činnosti výboru Národnej rady Slovenskej republiky na preskúvanie rozhodnutia Národného bezpečnostného úradu (ďalej len „ústavný zákon“) konali v rozpore s nálezom ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 6/04 z 19. októbra 2005. V úvode sťažnosti namieta aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 SŽ 57/2009 a v závere tvrdí, že postupom týchto porušovateľov došlo tiež k porušeniu jeho niektorých práv zakotvených vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že Národný bezpečnostný úrad Slovenskej republiky (ďalej len „NBÚ“) rozhodnutím z 28. apríla 2009 (ďalej len „rozhodnutie NBÚ“) rozhodol o tom, že sťažovateľa nemožno považovať za osobu bezpečnostne spoľahlivú, pretože bol ako osoba zaradený a aktívne vykonával činnosť v štruktúrach bývalej Štátnej bezpečnosti.

Na základe odvolania sťažovateľa výbor ako príslušný odvolací orgán rozhodnutím sp. zn. VPR NBÚ-2067-18/2006 z 24. júna 2009 (ďalej len „rozhodnutie výboru“) potvrdil rozhodnutie NBÚ.

Sťažovateľ preto 18. augusta 2009 podal najvyššiemu súdu žalobu o preskúmanie rozhodnutia výboru z 24. júna 2009 a najvyšší súd následne rozsudkom sp. zn. 3 SŽ 57/2009 z 11. marca 2009 žalobu sťažovateľa zamietol.

Sťažovateľ ďalej v sťažnosti podrobne rozoberajúc skutkový a právny stav v jeho veci tvrdí, že preskúvanie rozhodnutí NBÚ nemá byť v právomoci výboru, ale malo by podliehať dvojstupňovej kontrole pred všeobecným súdmi v rámci správneho súdnictva, nie ako to je upravené v súčasnosti v ústavnom zákone, keď fyzická osoba nemá proti prvostupňovému rozhodnutiu najvyššieho súdu možnosť podať opravný prostriedok.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1. NR SR a výbor Národnej rady Slovenskej republiky na preskúmanie rozhodnutí Národného bezpečnostného úradu na základe prijatého ústavného zákona č. 254/2006 Z.z. porušili vyššie uvedené články Ústavy SR a súvisiace legislatívne akty, čím znemožnili sťažovateľovi domôcť sa svojho práva pred nezávislým a nestranným odvolacím orgánom v prvostupňovom odvolacom konaní ako aj domôcť sa svojho práva pred nezávislým a nestranným odvolacím orgánom, ktorý môže rozhodovať v zmysle zmeny o merite veci v druhostupňovom odvolacom konaní.

2. Ústavný zákon č. 254/2006 Z. z bol prijatý v rozpore s nálezom ústavného súdu č. PL. ÚS 6/04-67 zo dňa 19. októbra 2005 a nie je v súlade s čl. 1 ods. 1 prvou vetou, čl. 2 ods. 2 a s čl. 46 ods. 1, 2, 3 ústavy. Rozhodnutie ústavného súdu je konečné a všeobecne záväzné. Z dôvodu, že táto skutočnosť nebola NR SR a príslušným výborom akceptovaná, Ústavný súd SR ukladá Národnej Rade Slovenskej republiky, aby zrušila výbor Národnej rady Slovenskej republiky na preskúmanie rozhodnutí Národného bezpečnostného úradu a prijala také opatrenia, ktorými zaručí, že právomoci odvolacieho orgánu na individuálne preskúmanie rozhodnutí Národného bezpečnostného úradu sa prenesú na nezávislý a nestranný súdny orgán, ktorý bude mať možnosť rozhodovať o merite prejednávanej veci, prijímať a meniť rozhodnutia v zmysle Ústavy SR.

3. Zákon č. 215/2004 Z. z. nie je v súlade so základnými právami a slobodami podľa Ústavy SR, pretože podľa neho nie je možné rozlišovať osoby, ktoré sa dopustili porušenia zákona a ktoré nie. Zákon postihuje všetky osoby rovnako, vrátane tých, ktorí pred rokom 1989 sa nedopustili porušenia vtedy platného právneho poriadku.

4. Sťažovateľovi priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 120, 23 Eur podľa § 11 ods. 2 vyhlášky 655/2004 Z. z., ktorú je výbor Národnej rady Slovenskej republiky na preskúmanie rozhodnutí Národného bezpečnostného úradu povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu.

5. Vzhľadom k skutočnosti, že kauza sťažovateľa trvá od roku 2005 a vzhľadom k nevyhľaditeľnosti práva, za ktorú sťažovateľ nenesie vinu priznáva sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 15 000 Eur...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Vychádzajúc z obsahu podania sťažovateľa z 20. mája 2010 označeného ako „*Ústavná sťažnosť*“ ústavný súd konštatuje, že táto sťažnosť napriek tomu, že je sťažovateľ zastúpený právnym zástupcom, neobsahuje jasný návrh rozhodnutia vo veci samej (petit), ktorého vydania sa sťažovateľ od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde), vymedzený jasne, presne, určito a zrozumiteľne a takým spôsobom, aby mohol byť východiskom pre rozhodnutie ústavného súdu v uvedenej veci.

Formulácia návrhu na rozhodnutie je nevykonateľná a nezrozumiteľná, keďže petit sťažnosti požadovaný sťažovateľom, ktorým je ústavný súd pri svojom rozhodovaní viazaný (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde), nie je zhodný s tým, čo uvádza v úvode

a odôvodnení sťažnosti. Sťažovateľ označuje za porušovateľov ústavy a svojich základných práv predovšetkým národnú radu, jej výbor a tiež aj najvyšší súd, ale v petite už napadnuté konanie najvyššieho súdu (spomínaného v úvode sťažnosti) nie je vôbec namietané.

Sťažovateľ v sťažnosti tvrdí, že národná rada a jej výbor mali prijatím ústavného zákona porušiť viaceré články ústavy, ktoré mu znemožnili *„domôcť sa svojho práva pred nezávislým a nestranným odvolacím orgánom v prvostupňovom odvolacom konaní ako aj domôcť sa svojho práva pred nezávislým a nestranným odvolacím orgánom“*, a tiež sa domnieva, že *„Zákon č. 215/2004 Z. z. nie je v súlade so základnými právami a slobodami podľa Ústavy SR.“*

Ústavný súd konštatuje, že týmto požiadavkám sťažovateľa nie je možné v konaní, podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vyhovieť jednak preto, že okrem toho, že sú formulované veľmi všeobecne, na podanie takéhoto návrhu nie je aktívne legitimovanou osobou podľa čl. 130 ods. 1 písm. a) až i) ústavy.

Z návrhu na rozhodnutie jeho podania vyplýva tiež taká požiadavka, o ktorej ústavný súd nemá právomoc konať, a to posudzovanie súladu namietaného ústavného zákona s ústavou, ktoré majú rovnaký stupeň právnej sily, a podľa judikatúry ústavného súdu podaného pri výklade ústavy *„neexistuje rozdiel medzi ústavou a ústavným zákonom“*, resp. *„v procedúre prerokovania, prijímania a vyhlasovania ústavy a ústavných zákonov nie sú právne rozdiely (I. ÚS 39/93).*

Ústavný súd je predovšetkým nezávislým súdnym orgánom na ochranu ústavnosti, ktorý má presne špecifikované právomoci vymedzené v čl. 125 až čl. 129 ústavy a čl. 136 ústavy, a v zmysle nich nemôže preskúmavať predpisy rovnakej právnej sily (obdobne napr. m. m. PL. ÚS 14/00, II. ÚS 109/08).

Národná rada je podľa čl. 72 ústavy jediným ústavodarným a zákonodarným orgánom Slovenskej republiky, ktorý má podľa čl. 86 písm. a) ústavy oprávnenie uznávať sa na ústave, ústavných a ostatných zákonoch a kontrolovať, ako sa dodržiavajú.

Z uvedeného vyplýva, že do okruhu ústavou vymedzených právomocí ústavného súdu nepatrí oprávnenie prikazovať národnej rade rušiť jej výbory, ktoré boli riadne zriadené na základe ústavného zákona, a ani ukladať povinnosti na prijatie takých zákonov, ktoré by upravovali prípadné dvojinštančné preskúmavanie rozhodnutí NBÚ všeobecnými súdmi v správnom súdnictve, ako to požaduje sťažovateľ.

Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady.

Ústavný súd pripomína, že nedostatky zákonom predpísaných náležitostí vyplývajúce z podania sťažovateľa, nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05).

Ústavný súd preto sťažnosť odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí už pri jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde) bez toho, aby sa bližšie zaoberal argumentáciou sťažovateľa vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu najvyššieho súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. júna 2010